
PRESENTACIÓ

Entre els mesos d'abril i juliol del 2022 SBD Cercle d'Entitats organitzà els "Debats de ciutat. #FemSabadell".

L'any 2019 més d'una trentena d'entitats de Sabadell de diversos àmbits van impulsar SBD Cercle d'Entitats. Actualment està format per 130 entitats d'àmbit social, cultural, esportiu, econòmic i altres.

SBD Cercle d'Entitats és un punt de trobada d'entitats civils sabadellenques per reflexionar sobre temes que afectin a Sabadell. La iniciativa parteix de la convicció de que la societat civil s'ha d'implicar en la construcció de la ciutat, participant de forma activa i compromesa, fent propostes i el corresponent seguiment amb el govern municipal i els grups polítics.

D'acord amb el seu objectiu, SBD Cercle d'Entitats organitza el cicle Debats de ciutat. #FemSabadell, amb el propòsit d'establir un diàleg i un espai de reflexió sobre diversos àmbits d'interès per a la ciutat, i fent-lo acompanyats de professionals i experts en cada matèria.

Aquest espai, que és obert a tota la ciutadania, ha de servir per elaborar propostes d'acció en concordança amb les conclusions del diàleg i per a la construcció d'acords amb el govern de la ciutat per materialitzar aquestes propostes.

Com a punt de partida, els àmbits debatuts en aquest cicle són: habitatge, sanitat i acció social i Urbanisme com a transformador de la ciutat. Les sessions de debat es varen realitzar el 21 d'abril, el 5 de maig, 24 de maig, 14 de juny i 5 de juliol, respectivament.

En aquest informe es recullen les principals conclusions de cada un dels temes, extretes de les ponències dels experts. I de la mateixa manera es pot aprofundir en els continguts de les ponències així com en les aportacions de les persones participants als debats.

SBD Cercle d'Entitats a 25 d'octubre de 2022

PRINCIPALS CONCLUSIONS DE LES SESSIONS

PRINCIPALS CONCLUSIONS DE LES SESSIONS:

> Situació actual de l'habitatge social. Estat de la qüestió.

> Propostes per fomentar l'habitatge social a Sabadell.

L'habitatge és un pilar fonamental de la cohesió social i de l'equilibri urbà.

Actualment l'habitatge no és un dret com l'educació o la salut. Cal remarcar que el dret real a l'habitatge és la garantia d'accés a serveis, oportunitats, a un lloc on estudiar i a relacions normalitzades amb les altres persones.

Així doncs l'habitatge és un pilar bàsic, fonamental i troncal de la cohesió social i de l'equilibri urbà.

Sovint ens plantegem l'habitatge com un element aïllat quan la política d'habitatge és un element bàsic per la configuració de la ciutat. Per tant les polítiques d'habitatge han de ser transversals, combinades amb la Política urbanística, social, econòmica, de mobilitat i mediambiental.

El problema de l'habitatge no és un problema local, ni regional, ni estatal. És a nivell europeu. Per tant els Ajuntaments no tenen cap competència (excepte alguns com Madrid i Barcelona). Ara bé, l'Estat té a l'abast recursos i la Generalitat les competències. Per tant tot el que facin els Ajuntaments serà per voluntat política, la qual s'ha de posar en valor.

> El DRET fonamental del l'habitatge.

> Les polítiques d'habitatge han de ser transversals combinades amb la política urbanística, social, econòmica, de mobilitat i mediambiental.

> El problema de l'habitatge no és un problema local.

Crisi profunda en l'accés a l'habitatge.

El tema de debat no és l'habitatge en general sinó la crisi profunda de l'accés a l'habitatge. Els ingressos de les famílies dels últims anys en funció del treball han minvat substancialment i el preu de l'habitatge en el mercat lliure ha pujat de manera exponencial. En els darrers trenta anys, el preu de l'habitatge a Catalunya s'ha multiplicat per cent i els sous s'han multiplicat per deu. Això vol dir que la generació actual té una dificultat molt superior a la d'abans a l'hora d'accedir a l'habitatge.

Per altra banda, el gran volum de demanda en el mercat lliure d'habitatge ens permet detectar una anomalia pel que fa a la planificació familiar en l'adquisició de l'habitatge ja que no sempre les famílies poden planificar amb anys d'antelació les seves necessitats d'habitatge. I és que el volum de la demanda provoca esperes de fins a 2 o 3 anys en l'adquisició de l'habitatge en el mercat lliure.

El Pla Local de l'Habitatge de Sabadell 2019-2024 (PLHSBD) estima que la ciutat necessita 650 habitatges cada any. D'aquestes 650 llars, 300 habitatges són per a famílies que no poden accedir des del mercat lliure. Per tant es calcula que un 48% de les llars queden excloses del mercat lliure de lloguer sense haver de destinar un 30% dels seus ingressos familiars a la mensualitat. Aquesta dada es calcula tenint en compte el mercat de lloguer ja que es considera que és el que marca la possibilitat a l'accés a l'habitatge i no pas tenir-lo en propietat.

El preu de lloguer al mercat lliure està actualment en 800€.

A l'altre costat hi ha les famílies que representen un 25% de la demanda d'habitatge i que ha d'anar a tipologies molt més assequibles ja que no poden accedir a un lloguer de 300-400€.

Caldria afegir que en l'àmbit de l'habitatge social existeixen mancances en el coneixement real de la demanda ja que el servei de registre de sol·licitants d'habitatge social, on qualsevol ciutadà es pot inscriure, és un servei gratuït. I per exemple, en el cas de Barcelona es detecta que entre un 40-50% dels registrats refusen l'adjudicació d'habitatge i per tant es pot concloure que no tenien una necessitat real.

Tot i així de les dades a nivell de Catalunya es desprèn que el 50% de sol·licitants d'habitatge són d'unitats que disposen d'ingressos iguals o inferiors al 0,93 de l'Indicador de Renda de Sufficiència de Catalunya (IRSC). L'indicador per a l'exercici 2022 està en 569,12 euros mensuals i 7.967,73 euros anuals.

> En els últims 30 anys, el preu de l'habitatge a Sabadell i Catalunya s'ha multiplicat per cent i els sous per deu.

> La demanda d'habitatge està molt per sobre de l'oferta.

> La ciutat necessita uns 650 habitatges / any.

300 habitatges són per a famílies que no poden accedir des del mercat lliure.

> El 48% de famílies no poden pagar un lloguer a preu de mercat lliure. (800€).

> Un 25% de la demanda d'habitatge ha d'anar a tipologies molt més assequibles ja que no poden accedir a un lloguer de 300-400€.

Estem lluny de solucionar el problema d'accés a l'habitatge.

El problema de l'habitatge no es resoldrà només des de l'administració pública, també hi ha responsabilitat des del sector privat.

Necessitem un sector privat que aposti pel lloguer assequible, doncs pot aportar capital, capacitat de gestió, viabilitat...amb un interès per aconseguir rendiments mínims i raonables.

I també necessitem un interès de l'administració pública per garantir la finalitat de l'habitatge social amb voluntat de fer gestió urbanística pública.

Caldria afegir en l'aposta per solucions entorn a l'habitatge que a Sabadell hi ha un envelliment progressiu del parc d'habitatges existent que indica una necessitat de rehabilitació i millora, i que provoca en ocasions situacions d'utilització anòmla dels habitatges, a les que l'administració ha de donar resposta.

Finalment, segons el PLHSBD, l'Ajuntament de Sabadell ha de tenir en compte a l'hora d'aportar solucions que la ciutat disposa de 36 polígons i sectors residencials per desenvolupar amb un potencial de 8.030 habitatges.

- > **Manca una oferta pública d'habitatge potent, com a servei universal**
- > **Cal fugir de les dicotomies en les polítiques d'habitatge (venda o lloguer, dret d'inversió o dret d'ús, públic o privat...) en la cerca de possibles solucions.**
- > **Necessitem un sector privat que aposti per la promoció de lloguer assequible, doncs aporta capital, gestió en la promoció, viabilitat...**
- > **Administració amb voluntat de fer gestió urbanística pública.**
- > **Envelliment del parc d'habitatges existent**
- > **Sabadell compta amb 36 polígons i sectors residencials per desenvolupar amb un potencial de 8.030 habitatges.**

L'habitatge social és per a tota la vida?

Abans d'exposar les propostes per a una millora en l'accés a l'habitatge s'introdueix un darrer concepte relacionat amb la vulnerabilitat residencial. Es detecta una cronificació de la vulnerabilitat residencial en els barris amb més dificultats. Aquest aspecte ens ha de portar a introduir **el concepte de la vulnerabilitat en l'habitatge com un recorregut social i residencial** en l'acompanyament a les famílies. Aquest concepte permet ajudar a les llars a millorar la seva situació en altres temes complementaris a l'accés a l'habitatge que incideixin en la millora de la seva situació en conjunt.

Un altra aspecte a destacar dins l'àmbit de la vulnerabilitat és la revisió de la definició d'emergència habitacional tenint en compte que hi ha llistes d'espera en les taules d'emergència.

- > **L'objectiu no és el subsidi sinó un model en que aquest sigui el mínim necessari.**
- > **Necessitat de separar el dret a l'allotjament digne (universal i gratuït) del dret a l'habitatge (que ha de tenir un cost mínim raonable).**
- > **Com abordar l'ús temporal del parc públic en el supòsit de millora de la unitat familiar que hi viu.**
- > **Hi ha llistes d'espera en les taules d'emergència!**

Propostes de millora per garantir l'accés a l'habitatge.

> Política pública del sòl.

La Plataforma Sabadell 5000 representa un model per a l'habitatge públic amb **una mirada no tant des de la gestió sinó des del punt de vista del sòl**. I amb la plena consciència de que Sabadell ha estat pionera en tema d'habitatge des dels anys cinquanta.

El model presenta una visió de ciutat pública que es genera amb sòl públic, que manté la titularitat pública. El plantejament és que l'habitatge ha de ser un servei públic com ho és la Salut i l'Escola.

La Política de sòl és un subproducte de la política urbanística. En el cas de Sabadell no només hi ha hagut política d'habitatge sinó que la política urbanística ha estat molt pública. En els darrers quaranta anys només Can Gambús ha estat d'iniciativa privada, és a dir, l'Eix Macià, El Parc Catalunya, Plaça Espanya, Can Roqueta i Can Llong són operacions d'iniciativa pública. Algunes exclusivament de l'Ajuntament, a vegades l'Ajuntament amb VIMUSA i altres com l'Eix Macià o Can Llong amb la presència de l'Incasòl.

Les **oportunitats de crear o reconvertir sòl fent gestió urbanística** es troben en diferents punts de la ciutat. De fet Sabadell 5000 ha detectat, a dia d'avui, fins a 1500 habitatges en marges de parcs i places, a la cornisa del riu Ripoll, en mitgeres descobertes, en aparcaments, etcètera.

La creació de mercat amb aquest model faria competència al mercat lliure immobiliari privat.

- > l'Habitatge manca d'una oferta pública potent com a servei universal.**
- > Una visió de ciutat pública que es genera amb sòl públic, que manté la titularitat pública.**
- > Construcció de mercat que fa competència al mercat lliure immobiliari privat.**

> Eines per a la promoció d'habitatge social

Actualment hi ha diferents maneres de promoure habitatges social. A continuació es presenten tres models:

>>Habitatge cooperatiu en cessió d'ús.

>>Habitatge de lloguer social a través de fundacions o entitats amb lucre limitat.

>>Habitatge de lloguer social a través societats mixtes públic-privades.

>> Habitatge cooperatiu en cessió d'ús.

El model d'habitatge cooperatiu el presenta La Dinamo, una fundació que es dedica a l'acompanyament a **grup de persones que volen impulsar, a través de cooperatives, promocions d'habitatge cooperatiu en cessió d'ús**, eminentment de tipologia d'habitatge de protecció oficial.

El model es basa en **cooperatives sense ànim de lucre** i funciona amb un grup de persones que compten amb una **propietat col·lectiva de la que tenen un dret de cessió d'ús***.

*L'habitatge es considera un bé d'ús que les persones sòcies poden gaudir durant un llarg període de temps o un temps indefinit. S'adquireix amb el pagament d'una quota inicial (retornable) i una quota mensual estable, que varia segons el projecte.

És un model on **les persones participen en la presa de decisions** en tot el procés de promoció dels habitatges.

Hi ha la **voluntat que l'habitatge sigui assequible**, objectiu que encara està per aconseguir en un model emergent a Catalunya però amb llarga tradició en altres països. El model funciona a través d'aportacions inicials de capital per part de les persones sòcies i unes quotes mensuals que varien depenent del tipus de promoció.

Les promocions d'escala petita en nombre d'habitatges augmenten els costos, tant d'aportacions inicials com de quotes mensuals de la promoció.

És molt important destacar que **l'escala de la promoció pot posar en perill la viabilitat econòmica de l'operació** i és per aquest fet que es demana a les Administracions Públiques un major suport al model i en concret més ajuts per a les promocions petites enfront de les més grans.

La majoria de projectes es construeixen sobre sòl públic però també n'hi ha sobre sòl privat. Del 2015 al 2021, a tot Catalunya, s'ha passat de promoure 44 habitatges a un total de 523. Són xifres modestes per al mercat d'habitatge social però es detecta un creixent interès per part de la ciutadania i de les Administracions.

- > Més de 750 habitatges de lloguer social a tot Catalunya, l'any 2022
- > Promoció a través de cooperatives sense ànim de lucre
- > Necessitat d'ajuts de l'administració
 - >> Proporcionar sòl (Dret de superfície)
 - >> Una part de subvenció
- > Possibilitat de promoure en sòl privat
- > 400€ a 700€ quota mensual de cessió d'ús
- > Aportacions inicials de 3.000€ fins als 46.000€. Mitjana de 20.000€
- > Propietat cooperativa
- > Les cooperatives destinen els ingressos de les quotes d'ús a:
 - >> amortització del préstec financer
 - >> Manteniment edifici i despeses ordinàries (gestió de la cooperativa, pagament d'impostos,...
 - >> Generació de noves promocions, cas de finalització del dret de superfície.

>> Habitatge de lloguer social a través d'entitats amb lucre limitat.

En el negoci immobiliari hi ha un l'alt risc que porta a qui s'hi dedica a cercar beneficis molt alts per contrarestar el risc que assumeix sumat a la falta de garanties.

El model europeu d'entitats amb ànim de lucre limitat representa una proposta de solució. **Aquestes entitats tenen beneficis justificat i avalats. La resta de beneficis es reinverteixen en projectes socials.** Hi ha alguns casos a Espanya, però sense regulació específica.

L'empresa de promoció SALAS presenta el seu model de promoció d'habitatge social en lloguer més assequible en la línia d'aquest model.

- > En total 700 habitatges de lloguer social en diferents ciutats
- > Promoció a través de Fundacions. (Ex: Fundació Salas, Hàbitat3, Família i Benestar)
- > Necessitat d'ajuts de l'administració
 - >> Proporcionar sòl (Dret de superfície)
 - >> Una part de subvenció
- > 7€/m2, o sigui 400€ quota mensual lloguer
- > Fons Next Generation, possiblement es podrà reduir a 5,5€/m2
- > Lloguers indefinits
- > Les fundacions acumulen capital dels ingressos dels lloguers per:
 - >> amortització promoció >> Manteniment edifici >> Generació de noves promocions

>>Habitatge de lloguer social a través Societats mixtes públic-privades.

Una altra opció per a la promoció d'habitatge de Lloguer social és la creació de **societats mixtes públic-privades** en la que Sabadell va ser pionera amb SBD Lloguer Social i que està vinculada a CEVASA. Aquesta empresa té actualment la majoria del capital de la societat mixta. **Les societats mixtes són un instrument per a la producció i gestió d'habitatge social en règim de lloguer al servei de l'Ajuntament però amb participació de l'empresa privada i transferència del sòl públic cap a la societat.**

El funcionament és d'una empresa, que en aquests cas cotitza a borsa i que necessita d'excedent per a mantenir la seva política de promoció d'habitatge i el manteniment del parc existent.

- > En total 600 habitatges de lloguer social
- > En projecte 170 habitatges de lloguer social
- > Promoció a través d'una societat mixte pública-privada
- > Necessitat d'ajuts de l'administració
 - >> Proporcionar sòl (transferència de la propietat del sòl públic a la Societat mixta)
- > 6€/m2, o sigui 441€ quota mensual lloguer
- > 7€/m2 màxim en les noves promocions en un mínim del 50% dels Habitatges.
- > Finançament bancari extern per assumir diferència €/m2
- >Lloguers indefinits
- > La societat acumulen capital dels ingressos dels lloguers per:
 - >> amortització promoció >> Manteniment edifici >> Generació de noves promocions

Un volum gran d'habitatges en règim de lloguer assequible regularia la resta del mercat d'habitatge.

PRINCIPALS CONCLUSIONS DE LA SESSIÓ:

> La sanitat a Sabadell. Actualitat i reptes.

Els recursos econòmics i assistencials han anat baixant de manera significativa mentre hi ha més ciutadans per atendre.

L'any 1981 la Generalitat va rebre les transferències en matèria sanitària. Al 1993 es va crear una de les lleis més importants de Catalunya que és la Llei d'ordenació Sanitària de Catalunya (LOSC). La LOSC crea un sistema descentralitzat en forma d'arbre per arribar a tot el territori a través de les regions i sectors sanitaris i les àrees bàsiques de Salut per gestionar des de la proximitat.

El model sanitari català té uns fonaments sòlids que actualment no s'estan aplicant com caldria.

Un aspecte molt important és que en aquest anys **hi ha hagut un increment de la població i alhora menys recursos econòmics destinats a la Salut.**

Per exemple, cada any s'hauria de gastar el 4% en actualització d'infraestructures. Cap any s'ha arribat a un 1% per aquest propòsit i no s'ha tingut mai el 25% de pressupost per l'àmbit Primària.

Cal incrementar el pressupost en Sanitat de manera significativa per revertir el dèficit de finançament de tots aquest anys .

> El pressupost més alt de Salut correspon a l'any 2010 (9.800M€), després ha anat baixant progressivament.

> El 2022 té el pressupost més alt (11.244M€), degut al COVID, que difícilment es tornarà a repetir.

Reptes comuns en els àmbits d'Atenció Primària, Hospitalari i Residencial.

Hi ha una tendència a l'envelliment de la població de Sabadell. **L'envelliment implica tenir pacients amb atenció d'alta complexitat. Atendre aquest escenari de l'envelliment de la població és un repte cada vegada més de present que de futur.**

Les residències per a la gent gran són sovint massa grans, massificades i poc sanitaritzades, com va demostrar la pandèmia del COVID. Hem de reflexionar com volem atendre les nostres persones grans.

> La població de Sabadell envellaix.

Des de tot els àmbits de la Sanitat s'han d'afrontar els reptes en Salut Mental. En concret des de l'àmbit especialitzat s'han pres mesures per tal d'incrementar els dispositius alternatius a una hospitalització convencional, s'ha incorporat un hospital de dia específic per trastorns de conducta alimentària i amb el recurs de l'hospitalització a domicili. Actualment es posaran en marxa programes d'atenció a adolescent en crisi i ja funciona un equip comunitari d'atenció intensiva a la

complexitat. I properament es comptarà amb l'atenció continuada a risc de suïcidi a nivell de Catalunya.

> Cal afrontar l'atenció a la salut mental.

Un altre aspecte és que el Departament de Salut promou un canvi de model en l'atenció sanitària, en què el **pacient passa a tenir un paper proactiu**, és a dir, es responsabilitza de la seva salut i participa durant tot el procés de decisió.

> Cap a les decisions compartides.

Un altre tema molt important és que **en tots els àmbits de Salut hi ha un dèficit de professionals** i per tant s'ha de aconseguir incentivar els professionals a treballar-hi.

A l'àmbit hospitalari el 43% dels professionals en actiu tenen més de 50 anys. I un 19% tenen més de 60. A més cal tenir en compte que calen un mínim d'onze anys per construir aquests professionals. Per altra banda a Catalunya comptem amb 6,2 infermeres/1000 habitants. I la mitjana europea està en 8,8 infermeres/1000 habitants. Hi ha estudis que corroboren que les societats amb més infermeres són més saludables.

L'àmbit Residencial com el de la Primària són sectors amb poc reconeixement social i en el cas de la Residencial amb perfils professionals que venen de formacions molts diferents, que en ocasions poden treballar en les residències privades però no en les públiques.

En l'àmbit Hospitalari, davant de molta oferta laboral, s'ha de millorar la contractació dels professionals, evitant el contracte de curta durada i apostant per la jornada completa. Cal tenir un projecte de creixement i d'increment de complexitat per augmentar l'atracció de professionals. Per exemple, com s'està fent amb la formació de 75 noves infermeres a Sabadell que podria contribuir la seva fidelització dins l'Hospital Taulí.

> Hi ha dèficit de professionals. Cal captar nous treballadors.

> Cal millorar les condicions laborals dels professionals de la Salut.

La millora de la coordinació i el treball en xarxa entre tots els agents és un repte compartit de tots els àmbits de Salut. Cal garantir un *continuum assistencial* deixant d'absorbir tasques d'altres, compartint informació, fent xarxa amb els diferents hospitals del País i incorporant la Farmàcia com a agent de Salut.

> Cal millor la coordinació i el treball en xarxa entre tots els agents.

Reptes específics en l'àmbit de l'Atenció Primària

El tret característic de l'Atenció Primària és que **dóna atenció a la persona, a la família i la comunitat al llarg de tota la vida.**

És la peça nuclear del Sistema Sanitari. La porta d'entrada dels usuaris i pacients que contacten amb els serveis de Salut. Representa l'accés garantit al sistema a totes

les persones. A diferència d'altres proveïdors de Salut, l'Atenció Primària està organitzada en forma de diàspora, amb la finalitat d'apropar-se al màxim als usuaris.

Ahora té múltiples demandes amb possibilitat de resposta múltiple. No poden estandarditzar l'atenció ni l'accés i la persona requereix d'una atenció individualitzada i adaptada a la seva situació de salut.

Aquest àmbit ve d'un model reactiu (1er hospital – 2n metge de família – 3er infermera – 4t auxiliar d'infermeria) que vol encaminar-se a un model proactiu mitjançant un desenvolupament competencial on s'han d'implicar la política sanitària, la societat i una carrera curricular del professional que li permeti fer una pujada competencial.

> És la peça nuclear del sistema sanitari. La porta d'entrada dels usuaris i pacients que contacten amb els serveis de salut. L'accés garantit al sistema a totes les persones.

> Atén a la persona, a la família i la comunitat al llarg de tota la vida.

> S'encamina cap a un model proactiu entre la societat i tots els professionals implicats en l'atenció del pacient, amb la voluntat de millora del desenvolupament competencial de cada perfil professional.

Reptes específics en l'àmbit de l'Atenció Hospitalària

L'Hospital Taulí està en plena transformació en infraestructures i equipaments. Malgrat l'ampliació de l'hospital no es podrà donar resposta a la població de referència. Les millores han estat possible per una dotació econòmica alta de 65.433.530€, degut en part per inversions per COVID, on l'Ajuntament ha aportat 4.000.000€, CatSalut ha aportat 52.300.000€ i el Taulí, 9.133.530€.

> Malgrat l'ampliació de l'hospital de Sabadell no es podrà donar resposta a la població de referència.

Pel que fa al funcionament de l'hospital cal millorar la forma de treballar els processos assistencials, tot fent seguiment del pacient en tot el procés evitant duplicitats i millorant l'eficiència en el procés.

> La forma de treballar els processos assistencials ha de millorar en eficiència i satisfacció de pacients i professionals.

Un 25% de l'activitat ambulatoria pot ser no presencial, no en la primera visita però si en el seguiment del pacient.

Cada professional ha d'aportar valor en les seves competències. I incorporar nous rols com els dels administratius assistencials a l'hospital.

> Millorar l'anomenada atenció intermèdia al pacient fràgil i el model assistencial amb l'atenció no presencial o amb nous rols professionals.

Reptes específics en l'àmbit Residencial

Com a societat hem de reflexionar com volem atendre les nostres persones majors. L'àmbit Residencial és un àmbit desconegut per la majoria de la població al que només ens acostem quan tenim una persona gran propera que necessita atenció, tramitar un recurs, etcètera.

> L'àmbit residencial no és Salut, però acull a persones que tenen necessitats sanitàries.

Els perfils professionals que treballen en aquest àmbit venen de formacions molts diferents. Per una banda el Grau Mig Sociosanitari reglat per Ensenyament i per altre per cursos ocupacionals dels Ajuntaments que poden ser contractats, segons la llei, en determinades Residències, no en les Públiques.

> Els perfils professionals que treballen en aquest àmbit venen de formacions molts diferents.

A les residències de gent gran viuen persones amb les mateixes necessitats que la resta de ciutadans que viuen a casa seva. Per això es reclama des del sector que han de tenir dret a **l'atenció d'un equip d'atenció Primària com la resta de ciutadans.**

Per altra banda, i es va posar en evidència durant l'època més dura de la pandèmia, **manquen protocols d'atenció sanitària per part dels professionals residencials.**

> L'atenció Primària ha d'arribar a les residències com a qualsevol ciutadà.

Drets Socials està endreçant tots els tipus de residències ja que n'hi ha moltes: residències pròpies, de gestió delegada, concertades, col·laboradores, privades acreditades i privades i mixtes. Els diferents tipus s'han d'unificar per tal de poder demanar el mateix nivell d'exigència i qualitat d'atenció a les persones que hi viuen.

> Els diferents tipus de residències s'han d'unificar per tal de donar el mateix nivell de qualitat d'atenció a les persones que hi viuen.

Durant la pandèmia on les residències van passar a dependre de Salut es va treballar en l'atenció centrada en la persona. I aquest és el model cap a on s'està caminant amb la **creació de l'eina d'Atenció Integrada Social i Sanitària (AISS)** de la Generalitat.

> El model a seguir és el de l'atenció integrada social i sanitària.

Per finalitzar un parell de notícies del Diari ARA (22/10/15) i de l'entrevista a José Manuel González, Catedràtic d'Hisenda Pública pel El PAÍS:

El codi postal és més important que el codi genètic.

"el sistema sanitario apenas influye un 10% en la salud del ciudadano".

PRINCIPALS CONCLUSIONS DE LA SESSIÓ:

> Model social a Sabadell. Problemàtiques i solucions.

Les polítiques socials són el pilar bàsic del Sistema de Benestar.

- > El sistema de benestar requereix de respostes urgents i reactives.
- > Les necessitats socials són cada dia més complexes i més urgents.
- > Alhora cal una aposta estratègica d'intervenció conjunta amb els diferents sistemes i la comunitat en clau proactiva i preventiva per abordar desigualtats estructurals.

Les necessitats socials es valoren des de múltiples indicadors.

La necessitat social a Sabadell es valora segons uns indicadors, els valors dels quals van canviant contínuament. Aquests valors es comparen amb les dades d'altres territoris per poder detectar les preferències dels serveis en un futur.

- > **Indicadors generals:** Atur, renda, analfabetisme, menors de 14 anys, majors de 80 anys, immigració, ...
- > **Indicadors sectorials:** Discapacitat, dependència, menors tutelats, maltractaments, delictes, drogodependències, demandants d'asil, ...
- > **Comparació amb d'altres territoris:** Vallès Occidental, Ciutats catalanes de més de 100.000 habitants, Catalunya, Espanya, Europa.

L'important a l'hora de valorar la necessitat social és poder comparar com estem respecte al promig amb altres territoris i, per tant, en quines coses hem de donar preferència de cara al futur.

A més de disposar dels indicadors de tot Sabadell, és important tenir les dades per districte i barri per saber a on s'ha d'actuar amb més intensitat.. La diferència de dades entre un lloc i un altre ens permet prioritzar.

- > Els indicadors són canviants com ho és la societat.
- > Cal comparar les dades amb altres territoris per detectar les mancances a la pròpia ciutat.
- > Les necessitats socials són diferents a cada districte i barri i per això és important tenir-ne les dades per poder elaborar el mapa de l'atenció social.
- > Indicadors d'infància, el risc de pobresa, la discapacitat, la violència de gènere, la solitud de la gent gran, els refugiats, accés a l'habitatge...

Algunes dades dels indicadors a Sabadell

Les dades del **Diagnòstic de tendència social** són claus per a situar les necessitats socials a Sabadell. A continuació s'exposaran dades referents als indicadors d'envelliment, nacionalitat, discapacitat i risc a la pobresa.

Si es compara l'evolució de la piràmide de la població de Sabadell respecte el 2010, es pot observar un augment significatiu en els grups d'edat de 40 a 54 anys i de majors de 65 anys. A més s'extreu que el 50% dels majors de 65 anys tenen 75 o més anys, fet que el podem relacionar estretament amb riscos com ara el sobre envelliment, la dependència, l'aïllament o el risc a la pobresa. **Es consolida l'emergència de l'aïllament i la soledat sentida com a problemàtica social.** Fet que augmenta la fragilitat i vulnerabilitat de les persones grans.

> La població de Sabadell s'envelleix.

L'evolució del percentatge d'estrangers respecte el total de la població es troba actualment en una tendència positiva, i el 2020 representa **el 13% de la població. La nacionalitat acostuma a ser un indicador de risc a la vulnerabilitat, que es correlaciona amb el risc d'exclusió social: privacions, ocupació, desocupació, accés a l'habitatge...**

> Un 13% de la població de Sabadell són estrangers. Gairebé el 15% d'aquests són menors.

Si ens fixem en la taxa de discapacitat reconeguda, a Sabadell és del 7%, lleugerament inferior que a Catalunya. A la ciutat s'ha identificat que la major part de la població amb certificat de reconeixement de discapacitat (46,9%) té un certificat de reconeixement de discapacitat física. En segon lloc, es troben les persones amb certificat de reconeixement de discapacitat per malaltia mental (22,8%). Segueixen les persones amb certificat de reconeixement de discapacitat intel·lectual (12,9%). I finalment les persones amb certificats de reconeixement de discapacitat sensorials, ja siguin visuals o auditives, són les que tenen menor presència amb el 12,0% dels casos.

Un dels fets característics de Sabadell és que la gran majoria d'entitats de l'àmbit de la discapacitat, atenen el col·lectiu de discapacitat intel·lectual, que representen només un 12%.

Un factor de vulnerabilitat és l'envelliment de la població amb discapacitat.

- > La taxa de discapacitat a la ciutat és del 7%.
- > Un 46,9% tenen una discapacitat física.
- > Un 22,8% tenen un certificat de reconeixement mental.
- > Un 12,9% tenen discapacitat intel·lectual.
- > Un 12% tenen discapacitat visual o auditiva.

Pel que fa a l'indicador de pobresa es constata un increment sostingut de la renda disponible per llar a la ciutat, des del 2015 al 2018, i de forma uniforme al llarg de tot el

territori. No obstant això, els indicadors de desigualtat i inequitat empitjoren, prenen força significació la pobresa-privació en l'etapa infanto-adolescent.

Els majors de 65 anys també són una de les poblacions amb major risc a la pobresa, el percentatge de la qual se situa al voltant del 20%. A més, posant la mirada en les dones majors de 65 anys, aquesta dada augmenta 2,5 punts.

El mercat laboral continua essent font de tensió en relació a la problemàtica socioeconòmica atesa. Per la seva intermitència (baixa intensitat d'ocupació) o baixa ocupabilitat de certs perfils (atur llarga durada).

El mercat de l'habitatge continua, també, essent font de tensió en relació a la problemàtica socioeconòmica.

Per últim, s'estabilitza el volum de l'atenció al sistema de Serveis socials, malgrat creix la intensitat i la complexitat de la intervenció dels professionals.

> Els majors de 65 anys (20%) són les persones amb major risc de pobresa.

A Sabadell, Acció Social aposta per un nou model d'atenció social basat en l'autonomia de la persona.

D'acord amb aquest marc, Acció Social planteja un nou model d'atenció amb sis motors d'impuls (1. Atenció a la urgència i emergència social, 2. Abordatge del risc i la vulnerabilitat en la infància i adolescència, 3. Cap a l'empoderament i capacitat, 4. Intervenció comunitària inclusiva, 5. Millor atenció a la dependència i al servei d'atenció domiciliària (SAD), 6. Consell. Aliança amb la xarxa d'agents de canvi social; acord local de compromís inclusiu).

Si ens fixem en les dades al voltant de l'autonomia de la persona hi ha certa estabilitat en els casos de dependència i de necessitat d'atenció social i sanitària, però s'incrementen la complexitat d'aquests casos.

Un tema important que afecta directament l'autonomia de la persona és com la cura i la cura de llarga durada impacten en les relacions intrafamiliars i de salut dels cuidadors.

A més es dona el fet que el model de cures encara està basat en la família, en un context de vocació, moralitat i amor, i fa que encara es desconfii de l'oferta externa pública o privada. **El model de cura català se sustenta encara en la família i té rostre fonamentalment de dona.**

Cal avançar cap al reconeixement de la cura com un valor públic que ha d'esdevenir en un dret social i ciutadà.

Aquest repte de les cures, s'emmarca en la transformació del model sociosanitari de Sabadell, i cap a l'atenció social i sanitària integrada. El model català d'atenció integrada proposa la atenció centrada en les persones, es a dir, atendre les persones comptant amb elles, tenint en compte les seves preferències, valors, necessitats, percepcions i expectatives.

El major repte dins de l'autonomia de la persona és l'envelliment de les persones amb discapacitat. Aproximadament el 75% de les persones amb discapacitat tenen

més de 45 anys. I encara que els 45 anys no son gent gran, en molts casos el grau de discapacitat d'aquestes persones produeix un envelliment prematur.

> El model de cura català es sustenta encara en la família i té rostre fonamentalment de dona.

> Dins la discapacitat el major repte és l'envelliment de les persones amb discapacitat. Aproximadament el 75% de les persones amb discapacitat tenen més de 45 anys.

Una àrea important dins el model social de Sabadell és l'atenció a la diversitat en la comunitat.

La perspectiva en diversitat que busca Sabadell és diferent de les perspectives que alguns països europeus estan desenvolupant. Supera la perspectiva "assimilacionista" que es basa en que hi ha una única cultura, un únic pensament on tothom qui hi ve, l'ha d'assimilar. Tampoc es treballa amb la perspectiva "multiculturalista" on cada col·lectiu, sense interaccionar amb els altres, manté la seva cultura però separats d'altres àmbits.

A Sabadell es treballa des de fa anys des de la perspectiva intercultural i s'ha culminat amb l'aprovació en el ple per unanimitat del **Pla Intercultural de Sabadell 2022** per a gestionar la diversitat de gènere, de creences, de conviccions culturals, funcional, d'edat,.....

Hem de cercar **la igualtat real de drets i deures** (basat en la Declaració dels Drets Humans) **per a totes les persones, garantint l'equitat i la no discriminació.**

La realitat és que no tenim igualtat de drets per a totes les persones que viuen a Sabadell. Hi ha ciutadans empadronats a Sabadell que tenen drets diferents de la resta de persones per la seva condició de partida. Aquest és l'exemple d'immigrants o refugiats. Per a cercar aquest dret d'igualtat a Sabadell fa anys que es desenvolupa el Circuit de primera acollida que es basa en entendre que la persona és de Sabadell des del moment que s'empadrona.

Dins de l'àmbit de la **diversitat** hem de comprendre que també ho és **de creences i conviccions de les persones** a les que se'ls ha de facilitar que puguin desenvolupar la seva activitat diària.

Com també hi ha **diversitat en Gènere**. Les dades d'atenció a la dones, fills i filles de violència i a col·lectius LGTBI van en augment.

> **Necessitem gestionar la diversitat de gènere, de creences, de conviccions culturals, funcional, d'edat,.....**

> **No hi ha igualtat de drets i deure dels ciutadans de Sabadell.**

> **Les dades d'atenció a la dones, fills i filles de violència i a col·lectius LGTBI van en augment.**

> El treball en xarxa i el treball comunitari ajuda a la creació de vincles i la convivència més enllà de la coexistència.

Hi ha una darrera línia de treball dins el model social i l'atenció a la diversitat a nivell pedagògic, amb els joves. I és que a través de la memòria es treballa el no reconeixement a la diversitat o el conflicte amb la diversitat al llarg de la història.

> La memòria serveix per no oblidar i aprendre.

Principals reptes de les entitats que atenen al col·lectiu de la discapacitat intel·lectual.

El Concert amb el Departament de Benestar només cobreix el 90% de la despesa de les entitats. Aquest fet implica que l'entitat necessita cobrir el dèficit del 10% per a donar un servei de qualitat. Una de les conseqüències és professionals mal remunerats que costen retenir perquè troben millors ofertes al sector privat.

L'infrafinançament provoca manca de finançament per rehabilitacions i noves inversions en els edificis i les instal·lacions, que no estan previstes en el concert.

> Hi ha infrafinançament a les entitats socials.

El tipus de patologies de les persones amb discapacitat provoca envelliment i deteriorament cognitiu avançat.

> Envelliment i altres patologies avançades.

Aquestes entitats també tenen altres tipus de dificultats com són:

- > La falta de previsió de suports addicionals en l'etapa d'envelliment.
- > La lentitud en el procés d'actualitzar les valoracions i llei de dependència (mitja 2 anys).
- > Necessitats de places residencial.
- > Necessitats d'ajudes en el respir i altres suports a les famílies que envelleixen o desapareixen paral·lelament a l'envelliment de la persona.
- > Increment de casos d'autisme entre els infants que requereixen un suport especial a l'inici de l'etapa adulta. Necessitat de formació de professionals.

Les entitats del col·lectiu de discapacitat intel·lectual demanen fins 14 eines a l'administració local per a fer front els reptes del dia a dia.

- > Incrementar les partides de subvencions en l'apartat social i reduir els terminis de pagament des de la seva adjudicació.

- > Crear protocol d'entitats de serveis essencials en cas d'episodi d'emergència.
- > Reservar a entitats socials el 10%, segons Llei 9/2017, de contractes del Sector Públic.
- > Cessió d'espais i/o terrenys municipals per créixer en els serveis i especialment en l'àmbit residencial (residències especials, pisos tutelats...)
- > Millorar els recursos pel suport a les famílies.
- > Reforçar i millorar l'oferta i ajudes al lleure, vacances d'estiu, esport inclusiu i biblioteques.
- > Adaptar l'oferta formativa del Vapor Llonch a les necessitats reals i especialment per persones amb discapacitat.
- > Que el propi Ajuntament sigui més actiu en la inserció laboral, i també acollint estudiants en pràctiques.
- > Acompanyar a les entitats en les seves reivindicacions i captació de fons a altres Administracions (Generalitat, Diputació, Consell Comarcal...).
- > Creure i seguir el PEAS 2025.
- > Fer que el Consell d'Acció Social sigui una eina activa i efectiva.
- > Assegurar i millorar els recursos emprats en la Plataforma Vàlua com agent catalitzador de la contractació de serveis responsables i el treball en xarxa entre les entitats membres.
- > Ser més actius en programes de sensibilització i normalització de la discapacitat.
- > Millorar la transversalitat entre les diferents regidories que hi intervenen.

Reptes pendents en l'àmbit social en general

- > **Cartera de serveis adequada.**
- > **Atenció a la diversitat.**
- > **Dret a la lliure elecció. Autonomia personal.**
- > **Dotació suficient de recursos.**
- > **Millor Governança del sistema Públic – Privat.**
- > **Model inclusiu dels serveis: sanitaris, socials, educatius i laborals.**

PRINCIPALS CONCLUSIONS DE LA SESSIÓ:

> Urbanisme com a transformador de la ciutat.

L'Urbanisme és una eina local clau per transformar la ciutat.

L'Urbanisme és una eina local clau per transformar la ciutat, compartida amb les ciutats veïnes perquè hi ha continuïtat física entre municipis veïns. I amb una escala diferent a la territorial.

A més l'Urbanisme compte amb eines com els Plans urbanístics que tenen molta dificultat de gestió i lleis que s'han de complir. I que els Ajuntaments han d'aplicar.

Davant d'aquesta dificultat de gestió:

Calen estratègies polítiques que fixin prioritats que després el Planejament urbanístic i l'activitat urbanística desenvolupi.

Cal activitat intensa de dibuix de Plans Urbanístics perquè els següents milloren l'anterior i per poder triar els que millor prefigurin el futur de la ciutat. Les problemàtiques són hiperactives i per tant les propostes també ho han de ser.

Quines estratègies locals:

A la regió metropolitana de principis del segle XXI les ciutats com Sabadell, Terrassa, Sant Cugat o Barcelona, eren ciutats equilibrades on hi havia balanç entre llocs de treball i població resident.

En els darrers vint anys, s'ha produït un canvi enorme, una ciutat equilibrada com Barcelona, ara, és una ciutat amb més ocupació que habitants. En canvi, Sabadell i Terrassa han passat a ser ciutats molt més dormitori. És a dir, ha crescut molt més la població que l'activitat. Per tant, s'han convertit en ciutats desequilibrades.

Hi ha estratègies que poden ajudar a millorar la situació de desequilibri. Des de l'àmbit privat, algunes propostes de plantejament d'activitat forta com el **Projecte de Sector Sud Oest** redactat i possibles projectes de la **Cornisa est del Riu Ripoll**. Però també des de l'àmbit públic amb projectes de creació de **sòl a l'entorn de l'Hospital Taulí** o portant activitat al **gran solar de l'Avinguda de Francesc Macià**.

> Cal més activitat econòmica a les ciutats mitjanes fora de Barcelona.

El Pla Territorial sectorial d'Habitatge de Catalunya a través d'unes hipòtesis demogràfiques amb fita al 2042, estableix que **Sabadell ha d'incrementar el seu parc d'habitatges en 20.253 unitats i que l'increment d'habitatge socials ha de ser de 8.049** per complir amb la solidaritat urbana del 15% a la ciutat.

Una de les conseqüències de la manca d'un parc d'habitatge assequible la trobem en la **taxa d'emancipació dels joves, que a nivell de Catalunya cau al 16,3 %, la xifra més baixa del segle**. L'any 2007 la xifra de joves que podien independitzar-se era del 32,3%.

Cal crear habitatge, habitatge dotacional, fer política de sòl i establir una cooperació públic-privada per donar resposta a sectors socials de joves o gent gran que no poden accedir a un habitatge.

> Cal un Pla d'urgència d'habitatge.

A Sabadell, com a altres ciutats, hi ha unes diferències de renda molt importants entre els diferents barris. Per aquest motiu és necessària una redistribució de rendes per que equilibrar la ciutat. Un element que col·labora a aquesta millora és la col·locació d'equipaments locals i de ciutat a tots els barris.

> Necessitem un Pla de barris redistributiu amb equipaments locals i de ciutat a tots els barris.

Sabadell forma part del sistema Vallès.

Per caracteritzar Sabadell dintre del seu territori es parteix de la premissa de que cada territori és diferent. La ciutat forma part d'un territori que compte amb altres nuclis amb origen, creixement i història propis. A més estan molt a prop uns dels altres.

I tot aquest sistema territorial forma part d'un espai metropolità o d'un espai regional. Amb un nucli central costaner molt massís, a l'àrea de Barcelona. Terra endins hi ha un sistema que és el Vallès, on es troba Sabadell. Però a més aquest darrer territori té una forta relació amb altres nuclis més al nord com són Vic, Manresa, Moià...

Per tot això, es pot afirmar que els temes que afecten a Sabadell dins del sistema Vallès i en relació a altres territoris ja no són temes locals, sinó regionals.

> Els temes que afecten el Vallès ja són d'escala regional. I les estratègies ja no són d'escala local.

Quines estratègies regionals.

La ciutat ha de generar una malla verda amb el territori. La trama urbana ha de naturalitzar-se i hem d'accedir a l'entorn sense barreres.

La zona del Vallès compte amb connectors que van de serralada a serralada. I a més aquests connectors en molts casos passen per dintre la ciutat.

Qualsevol peça d'aquest territori té molt a veure amb el que passa al costat. Si s'agafa per exemple el Ripoll, no ens podem centrar només en el parc del Ripoll de Sabadell ja que el riu forma part d'un peça molt més gran amb continuïtat al riu Besòs.

Un dels temes que es demana en el Pla Territorial Metropolità de Barcelona (PTOP), vigent, i que resta per fer, és el Pla de la Plana Agroforestal del Vallès que garantiria una matriu apta per prestar els serveis ecosistèmics* necessaris pel territori. I el paper de les ciutats del Vallès és clau per a que es duguï a terme.

*La natura sustenta totes les activitats i la vida dels éssers humans. Els béns i serveis que proporciona són vitals per al nostre benestar i el desenvolupament econòmic i social present i futur. D'aquests béns i serveis, en diem serveis ecosistèmics. (Font: Web Medi Ambient i Sostenibilitat. Generalitat).

Aquesta **infraestructura verda** ha de cercar l'equilibri entre resoldre el problema alimentari amb xarxa de proximitat però sense descuidar els altres valors del territori com són la biodiversitat i el paisatge.

Pel que fa a l'accés a l'entorn de la ciutat per camins, Sabadell compte amb l'estudi previ del Pla Especial de Camins de Sabadell on es desenvolupa una proposta de malla amb diversos camins superposada a la xarxa d'espais oberts.

> **La ciutat ha de generar una malla verda amb el territori.**

> **Una infraestructura verda garantint alimentació i respectant biodiversitat i paisatge.**

A banda de la infraestructura verda hi ha una altra malla que ha de travessar el territori, **la xarxa ferroviària**. S'ha d'apostar per mallar el territori de tal manera que no sigui necessari passar per Barcelona per anar a qualsevol lloc. Alhora s'ha de comptar amb sistemes d'alta capacitat ferroviària, tramvies, optar pel transport de mercaderies ferroviàries, intercanviadors... tot incorporant connexions mar-muntanya fora de les existents de Barcelona.

> **Una infraestructura de transport i mobilitat al servei de persones, ciutats i territori organitzat.**

I finalment un altre sistema important és la **infraestructura energètica** que ha de contemplar totes les teulades de les edificacions existents disponibles al terme municipal amb capacitat per produir energia i fugir de col·locar horts de plaques solars al camp.

> **Una infraestructura energètica dins de la ciutat d'estalvi i de producció.**

Les estratègies regionals necessiten una governança territorial.

Aquestes estratègies regionals necessiten una governança regional. **Quan reflexionem sobre temes del Vallès, parlem de política territorial, i això vol dir parlar de governança, però ara ja no municipal sinó territorial.**

La regió Metropolitana de Barcelona compta amb gairebé 5.000.000 habitants i la formen 5 comarques (Baix Llobregat, Barcelonès, Maresme, Vallès Occidental i Vallès Oriental). Així mateix, el Vallès té 1.300.000 habitants, el 17% de tot Catalunya. Aleshores es detecta que una sola governança metropolitana de 5.000.000 habitants, que representa 2/3 de la població de Catalunya, és massa gran en habitants i també en territori. Per això caldria fer regions i governances més proporcionades amb el territori i els seus habitants, com una regió del Vallès Occidental amb el Vallès Oriental o una de Barcelona amb el Baix Llobregat. A més aquestes noves regions haurien de poder col·laborar entre elles en problemàtiques que les afectin conjuntament.

> **Calen regions i governances més proporcionades amb el territori i els seus habitants.**

> **I aquestes noves regions poden col·laborar entre elles en temes que els afectin conjuntament.**